

N:o 153.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 17 maj 1907.
— — — — Andra Kammaren — 17 — —

*Riksdagens skrifvelse till Konungen i anledning af väckta motioner
angående ryttare-, soldat- och båtsmanstorps befriande i vissa
fall från ansvar för inteckningar i stamhemmanet m. m.*

(Lagutskottets utlåtande n:o 55).

Till Konungen.

Vid innevarande års riksdag hafva enskilde motionärer föreslagit, att Riksdagen måtte för sin del antaga förslag till

1:o lag om ändrad lydelse af 12 och 19 §§ i lagen den 30 september 1904 om samäganderätt;

2:o lag angående förutvarande ryttare-, soldat- och båtsmanstorps befriande i vissa fall från ansvar för inteckningar i stamhemmanet; samt

3:o lag om ändrad lydelse af 37 § i förordningen den 16 juni 1875 angående inteckning i fast egendom.

Med föranledande af ofvannämnda förslag har annan enskild motionär yrkat, att de lagstiftningsåtgärder, som sålunda föreslagits i fråga om ryttare-, soldat- eller båtsmanstorp, som utlagts vid laga skifte, måtte utsträckas att gälla äfven öfriga ständiga ryttare-, soldat- och båtsmanstorp; och har Riksdagen jämväl tagit detta yrkande under ompröfning.

De ursprungliga motionärernas förslag gå hufvudsakligen ut därpå,
Bih. till Riksd. Prot. 1907. 10 Saml. 1 Afd. 1 Band. 51 Häft. (N:is 153—156). 1

att lagen om samäganderätt den 30 september 1904 skulle blifva tillämplig på mark, som vid skifte utlagts till knektetorp, samt att möjlighet skulle beredas att på enklare sätt, än hvad den nuvarande lagstiftningen medgifver, få dylik mark frigjord från vissa å dess stamhemman hvilande inteckningar.

Med dessa förslag hafva motionärerna åsyftat att, för bildande af egna hem, underlätta, att de förutvarande knektetorpen med äganderätt skulle kunna bibehållas såsom själfständiga jordbrukslägenheter, och synes det Riksdagen vara synnerligen önskvärdt, om *snarast möjligt* en lagstiftning kunde komma till stånd i det af motionärerna afgifna syfte.

Lättast skulle detta syfte ernås, om torpen i fråga kunde i jordeboken upptagas såsom för sig bestående enheter. Med undantag för en del fall då knektetorp anlagts å allmänning, torde emelltid den mark, som tillhör berörda torp, utgöra tillhörighet till visst eller vissa i jordeboken införda hemman. För att ett dylikt torp skulle kunna i jordeboken upptagas såsom en för sig bestående enhet utgör det därför en nödvändig förutsättning, att det kan visas, att stamhemmanet på annat sätt vunnit motsvarande förbättring, såsom fallet t. ex. är, då ägaren af ett hemman ej velat taga del i ett vattenafledningsföretag samt till följd däraf viss hemmanets förbättring motsvarande jord utbrytes och i jordeboken upptages såsom själfständig lägenhet.

Man kunde väl då vilja göra gällande, att en sådan förbättring inträdt därigenom att rustnings- och roteringsbesväret upphört eller, där det ännu utgöres effektivt, till fullo ersättes af statsverket. Då emellertid något förbehåll i sådant afseende ej gjorts hvarken då genom lagarna den 5 juni 1885 och den 2 december 1892 lindring medgafs i berörda besvär eller då år 1901 beslut meddelades om indelningsverkets successiva upphörande, synas dessa omständigheter icke numera kunna tilläggas den betydelse, att det kan vara möjligt, att torpen i fråga i anledning däraf skulle kunna i jordeboken upptagas såsom för sig bestående enheter, och det så mycket mindre som i allt fall genom ofvanberörda förändringar beträffande rustnings- och roteringsbesväret vederbörande stamhemman ej *till jorden* undergått någon förbättring.

Däremot synas ofvan angifna omständigheter kunna gifva stöd för en lagstiftning i den riktning motionärerna angifvit, ehuru det varit önskvärdt, om denna lagstiftning skett i samband med reglerandet af öfriga förhållanden beträffande rustnings- och roteringsbesväret; och ligger ett ytterligare stöd därför i den omständigheten, att knektetorpen i allmänhet uppodlats å hemmanens utmark, ofta å oländig mark.

Om man då måste gå ut ifrån, att flertalet knektetorp fort-

farande äro att behandla såsom tillhörigheter till visst eller vissa i jordeboken införda hemman, återstår att afgöra, hvilka af dessa torp kunna blifva föremål för en lagstiftning i det af motionärerna angifna syfte.

Gifvet är, att befrielse från ansvar för viss inteckning i stamhemmanet ej kan ifrågasättas för ett knektetorp, förrän det i behörig ordning afsöndrats, ej heller för andra torp än dem, som på ett stadigvarande sätt för ändamålet upplåtits.

Efter motionärernas förslag skulle sådan befrielse endast tillgodokomma afsöndrad lägenhet, hvars område utgör mark, som vid skifte undantagits till knektetorp och som, då afsöndringen skedde, var samfälld för två eller flera hemmanslotter, hvilkas ägor till någon del blifvit genom skifte eller eljest åtskilda. Härigenom skulle komma att utslutas: *dels* torp, som tillhöra hemman, hvilka ej varit föremål för skifte, eller som ej ingått vid de skiftesförrättningar, hvilka öfvergått vederbörande rusthålls- eller rotehemman, *dels* torp, som utlagts vid skifte, men, då afsöndringen skedde, voro samfällda för två eller flera hemmanslotter, *dels ock* torp, som utlagts vid skifte och varit samfällda för två eller flera hemmanslotter, men genom klyfning eller styckning blifvit mellan dessa hemmanslotter fördelade. Bestode torpet *dels* af jord, som utlagts vid skifte, och *dels* af annan jord, skulle lagstiftningen endast afse den förra.

Då, på sätt ofvan nämnts, befrielse från ansvar för viss inteckning i stamhemmanet ej kan ifrågasättas för ett till knektetorp hörande område, förrän det i behörig ordning afsöndrats, har Konungens befallningshafvande sålunda i regeln dessförinnan ej endast ingått i pröfning af frågan, hvilket eller hvilka hemman rätteligen utgöra stamhemman för berörda område, utan äfven tillsett, att afhandlingen om afsöndringen innehåller så noggrann beskrifning å den afsöndrade jordens storlek, läge och gränser, att någon osäkerhet därom ej kan uppstå. Det gäller då närmast att få utredt, om det område, afsöndringen omfattar, utgjort ständigt knektetorp. Har området i fråga för ändamålet utlagts eller undantagits vid skifte, som fastställts eller vunnit laga kraft, utgör detta väl i allmänhet därutinnan tillfredsställande bevis, om än ej så få fall förekomma, där ett vid skifte utlagdt eller udantaget knektetorp i vederbörlig ordning fått denna sin egenskap helt eller delvis på annan jord öfverflyttad. Men torde, äfven där den afsöndrade lägenheten ej för ändamålet utlagts eller undantagits vid skifte, i allmänhet utan större svårighet genom landtmäteri- eller synehandlingar, intyg af trovärdige män eller på annat sätt bevisning kunna åstadkommas, att jorden i fråga

utgjort ständigt knektetorp. Vid sådant förhållande och då för egna hems bildande de knektetorp, som ej utlagts vid skifte, hafva lika stor betydelse som de öfriga, liksom desamma också principiellt torde kunna göra anspråk på lika frihet från ansvar för stamhemmanets in-teckningar som dessa, har Riksdagen ansett den af de ursprungliga motionärerne föreslagna begränsningen, att området i fråga skulle hafva utlagts vid skifte, ej erforderlig, under förutsättning dock, att till skyddande af in-teckningshafvares rätt meddelas de bestämmelser nedan angifvas.

Under samma förutsättning har Riksdagen äfven ansett den begränsning, som skulle ligga däruti, att området, då afsöndringen skedde, var samfällt för två eller flera hemmanslotter, hvilkas ägor till någon del blifvit genom skifte eller eljest åtskilda, kunna bortfalla, om blott bevisning föreligger, att marken varit till ständigt knektetorp anslagen.

En särskild anledning till att ej utesluta de fall, då ett knektetorp undergått klyfning eller styckning, har Riksdagen funnit i den omständigheten att, i likhet med hvad motionärernas förslag innehåller, den fordran ej torde kunna uppställas, att torpet i dess helhet skall afsöndras, utan att befrielse från ansvar för viss in-teckning bör kunna medgifvas äfven för visst till knektetorp hörande område.

För att en till gränserna bestämd, afsöndrad lägenhet med hänsyn till dess egenskap af knektetorp skall kunna komma i åtnjutande af befrielse från ansvar för viss in-teckning i stamhemmanet har Riksdagen därför ansett böra fordras:

1) *att lägenheten utgör område, som varit till ständigt knektetorp anslaget.* Härigenom uteslutas såväl soldattorpen vid Hälsinge regemente och båtsmanstorpen vid Norrlandskompanierna, där de ej på ett stadigvarande sätt utlagts vid skifte, som ock hvarje torp, som eljest upplåtits endast på viss tid;

2) *att området, där det varit till ständigt knektetorp anslaget, ej blifvit i denna egenskap mot annan jord utbytt; samt*

3) *att området ej utgör torp med planteringsland eller kåltäppa, som till ryttare eller soldat upplåtits med föranledande af kungl. kungörelsen den 2 december 1892 angående ändring i gällande bestämmelser beträffande soldatkontrakten vid indelta armén, såvida icke sådant torp utgör en del af det vid rusthållet eller roten förut befintliga ständiga ryttare- eller soldattorpet.*

Däremot har hänsyn ej ansetts behöfva tagas till den omständigheten, om knektetorpet i senare tid brukats såsom sådant eller icke. Äfven om sålunda ett rusthåll eller en rote under längre tid varit vakant,

skulle i allt fall för dess torp befrielse från ansvar för viss inteckning i stamhemmanet kunna ifrågakomma.

Med begreppet knektetorp (ryttare-, soldat- eller båtsmanstorp) har Riksdagen i enlighet med den i lagstiftningen gängse terminologien afsett ej endast torp med åkerjord utan äfven torp med kåltäppa eller planteringsland eller med allenast tomt för knektestugan.

Motionärerna hafva vid sina förslag gått ut ifrån, att lagstiftningen skulle afse jämväl sådana knektetorp, som afsöndrats från vederbörande rusthålls- eller rotehemman, innan den nya lagstiftningen träder i kraft. Häremot kan väl erinras, att den, som före denna tid inköpt ett knektetorp, öfvertagit detsamma med vetskap om därå hvilande inteckningar samt att köpeskillingen möjligen kan hafva bestämts till lägre belopp just med hänsyn till dessa inteckningar, men har Riksdagen likväl, då stamhemmanets ägare måste vara att räkna bland de »rättägande», som äro befogade att göra anmälan om fortbeståndet af förefintliga inteckningar, ej ansett sig böra härutinnan ifrågasätta någon ändring.

För att för afsöndrad lägenhet vinna befrielse från viss inteckning i stamhemmanet förutsättes, att anteckning om lägenhetens egenkap af ständigt knektetorp skett till lagfartsprotokollet, och måste för en sådan anteckning pröfning ske, om lägenheten är af den i lagen angifna beskaffenhet. Närmast till hands läge väl att lägga denna pröfning på Konungens befallningshafvande, för hvilket fall lägenheten på ett eller annat sätt skulle kunna i jordeboken antecknas, ehuru ej såsom för sig bestående lägenhet, men då detta skulle medföra en betydande omgång och med denna pröfning är förbunden privaträttsliga följder, synes densamma kunna och böra öfverlämnas åt domstolen.

Riksdagen har gått ut ifrån, att sådan anteckning till lagfartsprotokollet jämväl skulle kunna ske på ansökning af stamhemmanets ägare, ehuru verkningarna af anteckningen ej skulle inträda, förrän jorden afsöndrats. Stamhemmanets ägare skulle därigenom erhålla möjlighet att vid köpeskillingens bestämmande taga hänsyn till den befrielse från ansvar för inteckning, som genom anteckningen vinnes.

Motionärernas förslag innehåller icke någon viss tidsgräns, efter hvilken anteckning till lagfartsprotokollet om afsöndrad lägenhets egenkap af knektetorp ej skulle få göras.

Skulle en sådan tidsgräns utsättas, borde den väl bestämmas med hänsyn till den tid, då indelningsverket i dess helhet kan väntas hafva upphört, men då en beräkning häraf för närvarande ej är möjlig och ännu ett jämförelsevis stort antal rusthåll och rotar äro effektiva, har Riksdagen ansett, att bestämmandet af en sådan tidsgräns, därest

den anses lämplig, bör blifva beroende af en framdeles skeende lagstiftning.

Hvad ofvan anförts gäller emellertid endast de torp, som afsöndras efter det lagen trädt i kraft. Har ett knektetorp dessförinnan afsöndrats, synes dess ägare, för vinnande af befrielse från inteckning, böra vara skyldig därom göra ansökan inom viss kortare tid, t. ex. före den 1 juli 1908.

För så vidt sålunda befrielse från ansvar för viss inteckning skulle tillgodokomma hvarje afsöndrad lägenhet, beträffande hvilken i föreskrifven ordning anteckning gjorts till lagfartsprotokollet, att den varit till ständigt knektetorp anslagen, återstår att afgöra, om denna befrielse *ovillkorligen* skall tillkomma afsöndringsägaren eller om inteckningshafvaren skall vara berättigad att, såvida han därom gör anmälan, få anteckning gjord till inteckningsprotokollet, att inteckningen fortfarande belastar den afsöndrade lägenheten.

Ville man ordna saken så, att afsöndringsägaren ovillkorligen skulle äga åtnjuta befrielse från ansvar för viss inteckning, måste noga bestämmas och i lagen angifvas, hvilka inteckningar ej vidare skola gälla i den afsöndrade lägenheten. Huru gränsen i så fall skall dragas, är ej lätt att afgöra, men torde i hvarje fall sådana inteckningar böra undantagas, som beviljats efter det beslut meddelats om indelningsverkets upphäfvande eller innan området i fråga uppläts till knektetorp. Genomförandet af en sådan begränsning vållar emellertid flera svårigheter, och då det gifvetvis vore önskvärdt, om befrielsen från ansvar för stamhemmanets inteckningar kunde göras så vidsträckt som möjligt, har Riksdagen ansett, att, i likhet med hvad motionärerna föreslagit, å ena sidan befrielsen från ansvar för stamhemmanets inteckningar af den art motionärerna angifvit bör afse samtliga dessa inteckningar (där anteckningen gjorts till lagfartsprotokollet på ansökning af stamhemmanets ägare äfven de, som beviljas efter det anteckningen skett), men att å andra sidan inteckningshafvare eller annan rättägande bör hafva befogenhet att, där han därom gör anmälan, få anteckning gjord till inteckningsprotokollet, att viss inteckning fortfarande skall belasta den afsöndrade lägenheten. Detta torde vara så mycket mera nödvändigt, om man tager hänsyn därtill, att torp förekomma med växlande värde af ända till 14,000 kronor, samt att torpen i allmänhet hafva större areal än hvad i knektekontrakten uttryckligen föreskrifvits.

Efter motionärernas förslag skulle inteckningshafvare, hvilken önskade, att den afsöndrade lägenheten fortfarande skulle svara för viss inteckning, som meddelats i stamhemmanet eller del däraf, göra an-

målan därom till inteckningsprotokollet före utgången af år 1907, under det någon viss tidsgräns ej utsatts för den anteckning till lagfartsprotokollet, som, därest dylik anmälan ej gjorts till inteckningsprotokollet, skulle medföra befrielse för torpet för ansvar för inteckningen. Då emellertid inteckningshafvaren i regel ej utan särskilda kostnader torde hafva tillgång till de handlingar, som visa, huruvida knektetorp finnes vid ett hemman eller om torpet är af den beskaffenhet i lagen afses, under det stamhemmanets eller den afsöndrade lägenhetens ägare har lätt tillgång till dessa handlingar, synes det vara nödvändigt, att inteckningshafvaren på ett tydligt sätt göres uppmärksam på, att till det hemman, hvaruti han har inteckning, hör ett torp af angifven beskaffenhet. Tiden, inom hvilken inteckningshafvaren må äga att göra sin anmälan till inteckningsprotokollet, synes därför böra inträda först efter det anteckning om torpets beskaffenhet skett till lagfartsprotokollet samt utsättas t. ex. till det lagtima ting, som infaller näst efter sex månader, sedan anteckningen skett till lagfartsprotokollet. Har inteckning beviljats i stamhemmanet efter denna tid, torde, för det fall att anteckningen till lagfartsprotokollet verkställts på ansökan af stamhemmanets ägare, någon anteckning till inteckningsprotokollet beträffande sådan inteckning ej böra få ifrågakomma. Styrker inteckningshafvaren, att till det hemman, hvaruti inteckningen beviljats, hör ett knektetorp af den i lagen angifna beskaffenhet, är han naturligen oförhindrad att, för bevarande af sin inteckningsrätt i berörda torp, få anteckningen införd i inteckningsprotokollet, äfven om anteckning om förefintligheten af torpet ej dessförinnan införts i lagfartsprotokollet.

Till ytterligare skydd för inteckningshafvarens rätt har det ansetts böra föreskrivas, att, sedan föreskrifven anteckning verkställts till lagfartsprotokollet, meddelande därom genom domaren skall insändas till Konungens befallningshafvande, som ofördröjligen skall genom tryck kungöra meddelandet, såsom med bemälda myndighets kungörelser vanligen förfäres, äfvensom låta tillkännagifvande därom införas i allmänna tidningarna.

Äfven om beträffande afsöndradt område, som förut tillhört ett knektetorp, stadgande meddelas, hvarigenom sådant område för visst fall må kunna vinna befrielse från ansvar för inteckningar i stamhemmanet eller del däraf, torde i allt fall ändring påkallas i 12 och 19 §§ af lagen den 30 september 1904 om samäganderätt i syfte att vissa i dessa

paragrafer meddelade bestämmelser ej skola äga tillämplighet å ständiga knektetorp af den art, som afses i Riksdagens förslag till lag angående ryttare-, soldat- och båtsmanstorps befriande i vissa fall från ansvar för inteckningar i stamhemmanet.

Åtskilliga å allmänning upptagna, ej skattlagda torp torde vara af beskaffenhet att utgöra för sig bestående lägenheter. Det vore naturligtvis för undanröjande af den tvekan om dylika torps natur, som kan förekomma, af vikt, om desamma snarast möjligt kunde blifva i jordeboken upptagna, men då, efter hvad Riksdagen inhämtat, därest förslaget jordregister kommer till stånd, i samband därmed åtgärder i detta syfte torde blifva vidtagna, har Riksdagen ej ansett sig för närvarande böra härutinnan göra någon särskild framställning.

Med stöd af hvad sålunda anförts har Riksdagen för sin del antagit följande förslag till

1:o)

L a g

angående ryttare-, soldat- och båtsmanstorps befriande i vissa fall från ansvar för inteckningar i stamhemmanet.

Härigenom förordnas som följer:

1 §.

1. Är lägenhet afsöndrad från hemman och varder, då lagfart sökes eller eljest, inför vederbörlig domstol styrkt, att lägenheten utgör område, som varit till ständigt ryttare-, soldat- eller båtsmanstorp anslaget, må anteckning om sådant förhållande införas i lagfartsprotokollet, för så vidt lägenhetens ägare därom gör ansökning före den 1 juli 1908, där lägenheten från stamhemmanet upplåtits innan denna lag trädte i kraft, men eljest inom natt och år efter det upplåtelsen skedde.

2. Har sådan anteckning skett, vare lägenheten, där ej nedan annorledes stadgas, fri från ansvar för inteckning för fordran, som meddelats i stamhemmanet eller del däraf; och skall inteckningen oafkortad gälla i återstoden af den intecknade fastigheten, ändå att med öfriga rättägande ej är sålunda aftaladt.

2 §.

1. Styrkes inför vederbörlig domstol, att visst till hemman hörande område utgör eller utgjort ständigt ryttare-, soldat- eller båtsmanstorp, må, på ansökning af hemmanets ägare, anteckning därom införas i lagfartsprotokollet, ändå att området ej från hemmanet afsöndrats.

2. Har sådan anteckning skett och varder området från hemmanet afsöndradt, vare, där ej nedan annorledes stadgas, den afsöndrade lägenheten fri från ansvar för in-teckning för fordran, som meddelats eller meddelas i stamhemmanet eller del däraf; och skall in-teckningen oafkortad gälla i återstoden af den in-tecknade fastigheten, ändå att med öfriga rättägande ej är sålunda aftaladt.

3 §.

Har någon rättägande sist vid det lagtima ting, som infaller näst efter sex månader, sedan anteckning, som i 1 och 2 §§ sägs, skett i lagfartsprotokollet, till in-teckningsprotokollet anmält yrkande, att viss in-teckning skall undantagas från tillämpning af hvad i 1 och 2 §§ stadgas, svare den afsöndrade lägenheten för sådan in-teckning enligt eljest gällande allmänna regler.

Underlåtenhet att göra anmälan, som nyss sagts, må ej läggas någon till last såsom försummelse i bevakande af honom eller annan tillkommande rättighet.

4 §.

Hvad ofvan stadgas med afseende å in-teckning för fordran, äge, beträffande in-teckning för rätt till afkomst eller annan förmån, som åt någon upplåtits att till visst belopp i penningar eller varor utgå af stamhemmanet eller del däraf, motsvarande tillämpning å det skadestånd, hvartill rättighetens innehafvare må vara berättigad.

5 §.

Har i lagfartsprotokollet anteckning verkstälts, som i 1 och 2 §§ sägs, skall meddelande därom genom domaren insändas till Konungens befallningshafvande, som har att ofördröjligen genom tryck kungöra meddelandet så som med bemälda myndighets kungörelser vanligen förfares, äfvensom låta tillkännagifvande därom införas i allmänna tidningarna.

6 §.

Bestämmelserna i denna lag äga ej tillämpning å område, som varit till ständigt ryttare-, soldat- eller båtsmanstorp anslaget, men blifvit mot annan jord utbytt, ej heller å torp med planteringsland eller kåltäppa, som till ryttare eller soldat upplåtits med föranledande af kungl. kungörelsen den 2 december 1892 angående ändring i gällande bestämmelser beträffande soldatkontrakten vid indelta armén, såvida ej sådant torp utgör del af det vid rusthållet eller roten förut befintliga ständiga ryttare- eller soldattorpet.

2:o)

L a g

*om ändrad lydelse af 37 § i förordningen den 16 juni 1875 angående
inteckning i fast egendom.*

Härigenom förordnas, att 37 § i förordningen den 16 juni 1875 angående inteckning i fast egendom skall erhålla följande ändrade lydelse:

37 §.

Har egendom, sedan inteckning däri beviljades, blifvit styckad; vare om de särskilda delarnes ansvar för intecknade beloppet lag som om flera egendomar ofvan är sagdt.

Huru i vissa fall afsöndradt område, som förut tillhört ryttare-, soldat- eller båtsmanstorp, må befrias från ansvar för inteckningar i stamhemmanet, därom är särskildt stadgadt.

samt

3:o)

L a g

*om ändrad lydelse af 12 och 19 §§ i lagen den 30 september 1904
om samäganderätt.*

Härigenom förordnas, att 12 och 19 §§ i lagen den 30 september 1904 om samäganderätt skola erhålla följande ändrade lydelse:

12 §.

Äro samtliga delägare vid auktionen tillstädes och varda de öfverens om antagande eller förkastande af anbud, som å auktionen göres, skall

vid deras beslut bero; dock att, där fråga är om fastighet, hvori omyndig har del, försäljning ej må ske, utan den omyndiges andel varder betald efter det enligt 9 § utsatta pris.

Varda delägarne ej ense, efter ty nyss är sagdt, gälle högsta anbudet såsom antaget, där det ej understiger pris, som enligt 9 § må vara utsatt. Är lott i samfällid fastighet särskildt intecknad och uppgår den på sådan lott belöpande andel i den bjudna köpeskillingen icke till beloppet af den gäld, för hvilken lotten på grund af inteckning häftar, må ej anbudet antagas, med mindre ägare af öfriga lotter det medgifva; dock att hvad sålunda föreskrifvits icke äger tillämpning, där försäljningen afser att från två eller flera hemmanslotter afsöndra mark, som varit till ständigt ryttare-, soldat- eller båtsmanstorp anslagen.

19 §.

I fråga om ägor, som vid skifte af jord blifvit undantagna för delägarnes allmänna behof eller eljest äro samfällida för flera fastigheter, de där till någon del hafva sina ägor genom skifte eller eljest åtskilda, äge hvad i denna lag finnes stadgadt ej tillämpning, utom såvidt angår mark, som varit till ständigt ryttare-, soldat- eller båtsmanstorp anslagen; ej heller vare i något fall lagens föreskrifter tillämpliga i afseende å oskift fiskevatten.

Beträffande egendomsgemenskap mellan äkta makar eller delägare i oskift dödsbo eller dem, som äro i bolag samman eller äro redare i samma fartyg eller deltagare i samma grufrörelse, gälle hvad därom är särskildt stadgadt.

Hvad i 22 kap. 3 § ärfdabalken och 4 kap. 8 § jordabalken stadgas skall ej äga tillämpning i fråga om försäljning enligt denna lag af samfällid fast egendom, hvori omyndig äger del.

Stockholm den 17 maj 1907.

Med undersätlig vördnad.
